

העיסוק הצבאי הוא, לאמיתו של דבר, התפקיד התפל, המסוכן והמיותר ביותר שהמציא המין האנושי, בין אם המדובר הוא במחקר מדעי להמצאת נשק וציוד ויצורם ובין אם בהכשרת אנשים ללחימה. ואף על פי כן, מן הדין הוא, ומן הצדק, שהחברה הישראלית תתייחס אל צה"ל ואל הפעולות הביטחוניות כאל שליחות לאומית וחברתית ממדרגה ראשונה. אפשר שזו הטרגדיה הגדולה ביותר בחיי העם היהודי הנתון בתהליך שיקומו הלאומי. בלי שנתעלם מתופעות שאינן עולות בקנה אחד עם מיטב האידיאלים האנושיים בתולדות ישראל עד הזמן החדש, ניתן לאמור, כי היהדות ההיסטורית, כפי שהיא מתגלה בכתביה ובהלכותיה וכן במאווי העם כולו, אמונה על מיטב ערכי המוסר האנושי. והנה העם הזה, שאין שוחר שלום יותר ממנו, נגזר עליו להשקיע מיטב הגיגיו ומאמציו הכלכליים, המדיינים והרוחניים בקיומו של צבא ובעסקי לחימה.

התרופה כנגד סכנת התערותה של הצבאנות בישראל אינה בפסילת המוסרית של השירות הצבאי, אלא ביציקת תוכן חיובי בשירות הצבאי, מבחינה רעיונית ומעשית כאחת.

בראש ובראשונה יש לחנך את הלוחמים עצמם, את הנוער ואת הציבור כולו להבחין בין עיקר וטפל בשירות הצבאי. לראות בצבא את אחד האמצעים הראשוניים להגנה עצמית, לא כמטרה בפני עצמה. להתייחס אל ההתעסקות בצבאיות כהכרח שלא יגונה, ולא כאל מקום עבודה או כאל מקור להתייהרות. לאמיתו של דבר, ראוי שהנוער הישראלי, והצבא בכלל זה יתחנך לשנוא את המלחמה ויחד עם זאת ישיש לקרב כשהיא פורצת.